

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από την ιστορική πηγή που σας δίνεται:

α. να περιγράψετε τον θεσμό των θεμάτων.

(μονάδες 15)

β. να αναφερθείτε στις συνέπειες που είχε αυτός ο θεσμός για το αμυντικό σύστημα του Βυζαντινού Κράτους.

(μονάδες 10)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Σύμφωνα με το σύστημα των θεμάτων όλη η επικράτεια χωρίστηκε σε στρατιωτικές περιφέρειες που ονομάζονταν «θέματα», τα οποία μπήκαν κάτω από τη διοίκηση ενός ανώτερου αξιωματικού, του στρατηγού, ως αντιπροσώπου του αυτοκράτορα. Αυτός συγκεντρώνει, πράγματι όλες τις πολιτικές και στρατιωτικές εξουσίες στην περιοχή του. Διοικεί ένα στρατιωτικό σώμα αποτελούμενο από στρατιώτες που στρατολογούνται επιτόπου και εξοπλίζονται με τα μέσα που προμηθεύουν οι πληθυσμοί της περιοχής. Αυτό σημαίνει ότι το «θέμα» επιφορτίζεται κανονικά με την άμυνα της περιοχής του, του τόπου από τον οποίο προέρχεται. [...] Το μέτρο αυτό εκφράζει κατά τον καλύτερο τρόπο το πνεύμα της νέας μεταρρύθμισης: δημιουργία εθνικού στρατού, συντηρούμενου από τη γενική εισφορά, εγκατάλειψη των πολυδάπανων και αβέβαιων για την πίστη τους μισθοφορικών στρατών. Έμπνευση, με δύο λόγια, πνεύματος συλλογικής ευθύνης σε ό,τι αφορά την άμυνα της χώρας και δημιουργία ενός πνεύματος εθνικής αυτοάμυνας.

Ελένη Γλύκατζη-Αρβελέρ, *Η πολιτική ιδεολογία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας*, (μτφρ. Τούλα Δρακοπούλου), Αθήνα 1977, σσ. 43-44.